

Nekoliko šiitskih uvjerenja

<"xml encoding="UTF-8?">

Nekoliko šiitskih uvjerenja

1. Šije vjeruju da će se pojaviti osoba po imenu Mehdi a.s., zato što se u predajama od Božijeg Poslanika, s.a.v.a., govori da je Mehdi a.s., sin Fatime a.s., i deveti sin imama Husejna a.s. Zato što je osmi sin imama Husejna a.s., imam Hasan Askeri a.s., i 260. godine po Hidžri je preselio s ovog svijeta, i poslije njegovog preseljenja iza sebe je ostavio jednog sina po imenu Muhamed to je upravo imam Mehdi a.s., s nadimkom Ebu Kasim. Nekolicina povjerljivih i pouzdanih muslimanskih velikana vidjeli su ga i od njegovog rođenja svjedočili o njegovim ličnim osobinama i njegovom imamet, i obavijestili o jasnom govoru njegovog oca o njegovom imamet. Pet godina nakon njegovog rođenja skriven je od očiju drugih, iz razloga što su neprijatelji imali namjeru da ga ubiju i unište. Međutim da bi se uspostavila pravda na ovom svijetu i da bi se islam proširio u zadnjem vremenu, i da bi se svijet očistio od nepravde i nasilja, Uzvišeni Gospodar je njega sačuvao. Dužina života imama Mehdija nije za nepovjerovati, niti je začuđujuća i iznenađujuća. U Kur'anu se navodi da je Isa a.s., još uvijek živ, s obzirom da je prošlo preko 2004 godine od njegovog rođenja. Ili hazreti Nuh a.s., je 950 godina živio u svom plemenu i pozivao svoj narod u vjeru Božiju. Također je i hazreti Hidir a.s., još uvijek živ.

2. Džaferijske šiije Božijeg Poslanika s.a.v.a. i čestite imame a.s. smatraju svojim zagovornicima (šafi'), te njihovim posredovanjem (tavassul) pozivaju Uzvišenog Gospodara kako bi im On oprostio grijehe, snabdio potrebe i otklonio bolesti. Kur'an ne samo da je dozvolio takav čin, već ga je i naredio. U jednom dijelu piše:

[وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا]

„A da oni koji su se sami prema sebi ogriješili dođu tebi i zamole Allaha da im oprost, i da i Poslanik zamoli za njih, vidjeli bi da Allah zaista prima pokajanje i da je milostiv.“

U Kur'anu o tome takođe piše:

[وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى]

„A Gospodar tvoj će tebi sigurno dati, pa ćeš zadovoljan biti [ono što će dobiti, odnosi se na zagovor].“

Kako je moguće prihvatiti to da je Bog ulogu zagovornika podario svom Poslaniku i da ga je učinio posrednikom za to da siromašni iskažu svoje zahtjeve, a da kasnije narod odvрати od toga da od Poslanika s.a.v.a. zatraže zagovor, ili da Poslaniku uskrati taj značajan položaj?!

Uzvišeni Bog takođe kaziva u vezi Ja'kubovih sinova da su prilikom traženja pomoći od svog oca kazali slijedeće:

[قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ]

„O oče naš – rekoše oni – zamoli da nam se grijesi oprostite. Mi smo zaista zgriješili.“

Nepogriješivi poslanik Ja'kub a.s. ne samo da im zbog toga nije prigovorio, već im je uzvratio:

[سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي]

„Zamoliću Gospodara svoga da vam oprost – odgovori on – jer On prašta i On je milostiv.“

Niko ne može smatrati da su Božiji Poslanik s.a.v.a. i besprijeckorni imami a.s. umrli, te da je traženje zagovora i molitve od njih beznačajan čin, jer svi poslanici, a naročito Poslanik Muhammed s.a.v.a. jesu živi. Uzvišeni Gospodar o Božijem Poslaniku govori:

[وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنٰكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِّتَكُونُوا شُهَدَآءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا]

„I tako smo od vas stvorili pravednu zajednicu da budete svjedoci protiv ostalih ljudi, i da Poslanik bude protiv vas svjedok.“

Uzvišeni Bog je o tome takođe rekao:

[وَقُلْ اَعْمَلُوا فَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ]

„I reci: Trudite se! Allah će trud vaš vidjeti, a i Poslanik Njegov i vjernici.“

Ovaj ajet je (kao i svaki drugi kur'anski ajet) važeći i poput protoka Sunčevih i Mjesečevih zraka, i poput neprekidnosti dana i noći bit će vječan i kontinuiran.

Ovdje takođe možemo tvrditi da su Poslanik s.a.v.a. i imami Ehlul-bejta a.s. od kojih je jedanest dobilo titulu šehida živi, jer uzvišeni Bog je u Kur'anu istakao da su šehidi živi, te da

nisu umrli.

3. Džaferijske šiije na godišnjicama rođenja Božijeg Poslanika s.a.v.a. i besprijeckornih imama a.s. organizuju proslave i veselja, a na godišnjicama njihovih preseljenja na ahiret ili njihovog šehadeta praktikuju žalopoljke i tužne programe. Na takvim programima, oni se prisjećaju njihovih vrlina, odlika i uzvišenih stavova prenesenih u tačnim (sahih) rivajetima. Oni ovu tradiciju upražnjavaju ogledajući se na Časni Kur'an koji nabraja vrline Poslanika (Muhameda) s.a.v.a. i ostalih Božijih izaslanika, te ih hvali i skreće pažnju čovječanstva na njih, kako bi bili prezentovani kao predvodnici, učitelji i svjetionički uputnici.

Džaferijske šiije se na takvim programima strogo suzdržavaju od šerijatski nedozvoljenih (haram) djela, te ne upražnjavaju (paganske arapske) običaje poput izmiješanosti žena sa muškarcima, konzumiranje nedozvoljenih jela i pića, pretjerivanje u hvalospjevima i ostalim činima koji se u biti ne slažu sa islamskim vjerezakonom, te koji se smatraju eksplicitnim kršenjem vjerskih granica. Oni takođe ne praktikuju nikakva djela ni tradicije koje nisu usklađene sa tačnim (sahih) rivajetima ili koje nisu izvedene iz ispravnih principa preuzetih iz Časnog Kur'ana i sunneta.

4. Šiije koriste literaturu poput Kafi-ja od Kulejnija, Man-la jahzuruhu al-fakih-a od šejha Saduka i al-Istibsar-a i at-Tahzib-a od šejha Tusija. Spomenute knjige se u domenu tradicionalnih nauka (al-hadis) ubrajaju u grupu stabilnih i dragocjenih zbirki koji sadrže veliki broj prenesenih rivajeta od Božijeg Poslanika s.a.v.a. i članova njegove čestite porodice a.s. Iako pomenute knjige sadrže ispravne (sahih) hadise, ni njihovi autori, a ni kasnije šiije ne imenuju ih koristeći naziv as-Sahih, što ukazuje da šiitski pravnici i autoriteti ne prihvataju ispravnost svih rivajeta prenesenih u njima, te da kao autentične hadise podržavaju samo one rivajete u čiju ispravnost jesu sistematski uvjereni. Na taj način, oni napuštaju neispravne rivajete i prenose, kao i one koji ne mogu biti validni na osnovu principa preuzetih i razjašnjenih u naukama poput Diraja, Ridžal i al-'Ilm al-hadis.

5. U vezi sa teološkim, juridičkim, molitvenim i etičkim aspektima, oni (šiije) koriste i druge knjige u kojima su preneseni različiti rivajeti od čestitih imama a.s. Za primjer možemo spomenuti Nehdžul-belagu [Staza rječitosti] koju je sejjid Razij – neka je mir Božiji na njega – prikupljanjem govora, pisama i kratkih iskaza imama Alija a.s. priredio. U tom nizu, ne treba izostaviti ni djela Risala al-hukuk [Poslanica o pravima] ni as-Sahifa as-Sadždžadija [Knjiga Sedžadova] od imama Zejnul-abidina, Alija ibn Huseina a.s., kao ni as-Sahifa al-'alavijja [Knjiga Alijeva] od imama Alija a.s. i 'Ujunu ahbar ar-Riza [Vrela prenosa imama Reze a.s.], at-Tauhid

[Monoteizam], al-Hisal [Odlike], 'Ilal aš-Šaraji' [Povodi vjeroispovijesti] i Ma'ani al-ahbar [Značenja prenosa] od šejha Saduka.

6. Džaferijske šiije se bez ikakve vrste netrpeljivosti i fanatizma prema svojim uvjerenjima, osvrću na ispravne (sahih) prenose od Božijeg Poslanika s.a.v.a. koji su predstavljeni u knjigama njihove braće iz sunitskih redova. Ovu tvrdnju svjedoče raniji i današnji spisi šiitskih učenjaka i uleme u kojima su preneseni hadisi od Poslanikovih s.a.v.a., supruga, čuvenih ashaba i velikih prenosilaca poput Ebu Hurejre, Enesa i ostalih. Naravno, uslov je u tome da ti hadisi budu ispravni (sahih), te da ne budu u suprotnosti s Kur'anom, drugim ispravnim (sahih) hadisima, zdravog uma i zajedničkih presuda islamske uleme.

7. Džaferijske šiije su uvjerenja da su sve neugodnosti i muke s kojima su se islamska zajednica i muslimani suočavali u prošlosti, ali i danas, posljedice dvaju uzroka:

a) Neobraćanje pažnje na Ehlul-bejt a.s. kao najpovoljnijih osoba za predvođenje, te nemarnost prema njihovim uputama i poučavanjima, a posebno kada je riječ o njihovim tumačenjima ajeta Časnog Kur'ana;

b) Raskoli, nesuglasice i sukobi između pristalica raznih islamskih pravaca i sljedbi.

Iz tog razloga, džaferijske šiije su se uvijek trudile da sjedine redove islamskog ummeta. Oni na tom putu pružaju bratsku i ljubaznu ruku svima, te zaključke i idžtihade uleme drugih pravaca i sljedbi, kao i propise koje oni iznose gledaju s punim respektom i poštovanjem. Na taj način primećujemo da je metoda šiitske uleme i učenjaka, već od prvih stoljeća pojave islama, bila zasnovana na tome da u svojim juridičkim (fikhi), interpretatorskim (tefsiri) i teološkim (kalami) knjigama prenose i stanovišta nešiitskih fakiha i pravnika. Knjiga al-Hilaf ispisana perom šejha Tusija o jurisprudenciji, Madžma' al-bajan, djelo u tumačenju Kur'ana od Tabersija koju su pohvalili najistaknutiji učenjaci i uleme sa al-Azhara, i Tadžrid al-i'tikad od Nasirudina Tusija u uvjerenjima (al-'akaid) na koju je 'Alaudin Kušći Aš'ari ispisao komentar – predstavljaju neke od takvih primjera.

8. Prominentni šiitski učenjaci i ulema, dijalog između mislilaca raznih islamskih sljedbi i pravaca, u vezi sa juridičkim, teološkim i istorijskim temama, te njihovu saglasnost po pitanju savremenih pitanja vezanih za muslimane, kao i odstranjivanje od međusobnih kleveta i trovanje ambijenta kroz uvrede i poruge – smatraju neizbježnim. Oni tvrde da će povoljni uslovi za logičko zbližavanje raznih islamskih pravaca, sljedbi i grupacija će jedino na taj način biti uspostavljeni, te da će isključivo tako biti zatvoreni putevi za neprijatelje islama i muslimana koji tragaju za izgovorima kako bi prodirali u njihove redove i bili u prilici da unesu svoj

posljednji udar.

Stoga, džaferijske šiije nijednog muslimana – kojoj god juridičkoj ili teološkoj sljedbi i pravcu da pripada – ne optužuju na nevjerstvo, osim onih za čije su nevjerstvo svi muslimani saglasni. Oni takođe ne odobravaju neprijateljstvo ni sa jednom sljedbom, te ne dozvoljavaju spletkarenje ni protiv jednog pravca. Oni su sa svim muslimanima, na svim mjestima, kao sa svojom braćom i rodbinom ljubazni i u bratskim odnosima. Međutim, oni se ne slažu sa izmišljenim kolonijalističkim pravcima poput bahaizma, babizma, kadijanizma itd., te su s njima u stalnoj borbi i sukobu, i bilo kakvu povezanost s njima smatraju šerijatski zabranjenom (haram).

Ukoliko džaferijske šiije – nekada, a ne uvijek – upotrebe takijju koja označava skrivanje uvjerenja i pravca, taj njihov čin je po eksplicitnom iskazu Časnog Kur'ana, šerijatski odobren, i ostale islamske sljedbe su u teškim okolnostima borbe između plemena, činili isto. Ta činjenica ima dva razloga:

- a) Čuvanje života i krvi, kako ne bi bili uništeni i prolivene uzalud;
- b) Čuvanje jedinstva između muslimana, kako se u njima ne bi pojavio rastvor i šupljina.

9. Po uvjerenju džaferijskih šiija, glavni uzrok današnje nazadnosti muslimana, jeste njihov nedovoljni napredak u misaonim, kulturološkim, naučnim i tehnološkim aspektima. Oni rešenja vide u sledećim opcijama:

a) Osviješćavanje i buđenje muslimana i muslimanki, te povećavanje njihovog misaonog, kulturološkog i naučnog nivoa kroz stvaranje naučnih institucija poput univerziteta i škola, kao i korišćenje rezultata novih nauka, radi uklanjanja ekonomskih, civilizacijskih i industrijskih prepreka.

b) Sijanje sjemena vjerovanja u svoje kapacitete i samopouzdanja u duše djece islamskog ummeta, kako bismo ih podstrekli ka poljima djela i aktivnosti. Na taj način, uspostavila bi se samostalnost i autokefalnost ovog ummeta, te bi njihova zavisnost i bivanje pod nadređenosti tuđinaca zasvagda bili odstranjeni.

Po toj osnovi, šiije gdje god da zakorače i u koji god prostor da uđu, uspostavljaju naučne i edukativne institucije, centre i škole, radi vaspitanja profesionalaca i stručnjaka u raznim naukama. Takođe, u koju god državu da uđu, te kojim god tamošnjim školama i univerzitetima da se priključe, iz njihovih redova se pojavljuju naučnici i umjetnici koji završavaju visoke studije i pristupaju naprednim i savršenijim naučnim centrima i krugovima.

10. Šiije se sa svojom ulemom i juridičarima (fakih) povezuju putem koji se naziva slijeđenjem

u propisima (at-taklid fi al-ahkam). U svojim pravnim problemima i pitanjima, oni se obraćaju toj ulemi, te u svim aspektima svog života djeluju na osnovu njihovih presuda (al-fatava), jer ti pravници u njihovim očima predstavljaju namjesnike i opšte zastupnike posljednjeg besprijekornog čestitog predvodnika (imama) a.s. Naime, zato što se ovi pravnici u svojim životima i ekonomskim djelovanjima ne oslanjaju na vladavine, doživljavaju veliko poštovanje i pouzdanje u redovima ummeta.

Ovdje takođe treba napomenuti da i tradicionalni sistemi edukacije religijskih nauka (al-hauza al-'ilmijja) koji predstavljaju centralne institucije odgoja islamskih pravnika (fakih) svoje finansijske potrebe snabdijevaju putem imovine koju narod u okviru humsa i zekjata – koji poput namaza i posta spadaju u grupu šerijatskih obaveza – svojevolično uručuje fakihima. Po pitanju obaveznosti (vudžub) uručivanja određenog dijela novca u okviru humsa, šiije posjeduju jasne razloge i prenose. Neki od njih su preneseni u knjigama koje se nazivaju as-Sahih i as-Sunan.

11. Džaferijske šiije su uvjerenja da muslimani imaju pravo da posjeduju islamske vladavine koje djeluju na osnovu Časnog Kur'ana i sunneta; vladavine koje će biti čuvari prava muslimana i koje će s drugim vlastima uspostaviti pravedne i zdrave odnose, te koje će očuvati granice tih odnosa i samim tim zagarantovati kulturološku, ekonomsku i političku samostalnost muslimana, kako bi islamski ummet zasvagda ostao poštovan i ponosan, onako kako je i Bog to dostojanstvo za njih tražio slijedećim riječima:

[وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ]

„A snaga je u Allaha i u Poslanika Njegova i u vjernika.“

Bog je takođe o tome na drugom mjestu kazao:

[وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ]

„I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici.“

Šiije vjeruju da je Islam – kao potpuna i savršena religija – prezentovao preciznu i da posjeduje pronicljivu metodu za uspostavljanje sistema vladavine i vođenja države, te da je dužnost velikih islamskih učenjaka i uleme da zasijedaju i da nastoje da razotkriju potpuni oblik te vladalačke metode i načina, kako bi islamski ummet bio otrgnut od ove zbunjenosti, izgubljenosti i neprestanih problema kojima nema kraja. A oni su uvjereni da će Uzvišeni Bog biti glavna podrška i pomagač, jer je sam u Kur'anu rekao:

[إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ]

„O vjernici, ako Allaha pomognete, i On će vama pomoći i korake vaše učvrstiti.“

12. To su bili neki od najistaknutiji i najvažniji principi na polju uvjerenja i metode imamijskih šiija – koje nazivaju i „džaferijskim šiijama“. Ova grupa, danas, živi na svim područjima islamskog svijeta pored svoje braće. Oni insistiraju na očuvanju postojanosti i ponosa muslimana, i spremni su da svoje živote i sve dragocjene stvari koje posjeduju žrtvuju na tom putu.